

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislain (301/2004) 72 b §:ään. Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyyn tarvitaan työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteko tapahtuu.

Työvoiman saatavuus eri ammattialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta seuraavan kuuden kuukauden ajalle.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Pohjois-Savon työllisyysaste on ollut vuoden 2025 ensimmäisen kolmen vuosineljänneksen aikana edellistä vuotta selkeästi pienempi. Vuoden 2025 kolmannen vuosineljänneksen työllisyysaste (15–64-vuotiaiden) oli 69,9 % ja se laski vuoteen 2024 verrattuna 2,4 prosenttiyksikköä. Pohjois-Savossa oli lokakuun lopussa 13 304 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 462 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten (12,3 %). Näistä lomautettuja oli 922, mikä on 254 lomautettua vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (-21,6 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2025 lokakuussa 11,7 %, mikä on 1,2 prosenttiyksikköä vuoden 2024 lokakuuta korkeampi. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2025 lokakuussa 11,6 %. Lomautettujen määrä on ollut vuonna 2025 edellistä vuotta selkeästi matalammalla tasolla, mutta työttömien määrä on ollut korkeammalla tasolla. Lomautukset kohdistuvat pitkälti miesvaltaisille aloille. Lokakuun lopun 922 lomautetusta 84 % oli miehiä. Kaikista lokakuun lopun lomautetuista 52 % oli rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöitä. Työttömien määrän nousuun vaikuttaa myös työllistymistä edistävissä palveluissa olevien määrän merkittävä vähentyminen. Pohjois-Savossa työllistymistä edistävissä palveluissa oli lokakuun lopussa 1 253 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan (-30,4 %). Laaja työttömyys eli työttömien työnhakijoiden ja palveluissa olevien yhteismäärä kasvoi huomattavasti työttömien määrää maltillisemmin ja oli lokakuun lopussa 16 168. Tämä on 209 enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan (1,3 %).

Uusia avoimia työpaikkoja maakunnassa kuin myös valtakunnallisesti on ollut huomattavasti vähemmän kuin muutamana aiempina vuonna. Tammi-lokakuun 2025 aikana kuntien työllisyyspalveluihin ilmoitettuja uusia avoimia työpaikkoja oli 14 320, mikä on noin 4 830 vähemmän kuin vuoden 2024 vastaavalla ajanjaksolla (-25 %). ELY-keskusten kehittämis- ja hallinto-keskuksen (KEHA-keskus) tilaston mukaan Pohjois-Savossa vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla puolet työvoimaa hakeneista toimipaikoista koki rekrytointivaikeuksia ja neljännes rekrytointiongelmia. Koko maan tasolla rekrytointivaikeuksien keskiarvo oli 34 prosenttia ja rekrytointiongelmien 16 prosenttia.

Pohjois-Savon linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä on päivitetty vastaamaan maakunnan työmarkkinatilannetta ja lähiajan näkymiä. Työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut viimeisen parin vuoden aikana merkittävästi, ja samaan aikaan työvoiman kysyntä on hiipunut. On

kuitenkin huomioitava, että kaikki avoimet työpaikat eivät ole julkisessa työnvälityksessä. Lisäksi järjestelmämuutoksista johtuen osa alueiden työpaikoista kirjautuu Työnvälitystilastossa ainoastaan koko maan tilastoihin ja joustava sijainti luokituksen alle. Syksyllä 2025 laaditun työvoimabarometrin mukaan työvoiman kysynnän vähentymisen myötä työvoimapulaa on vähemmän ja monessa ammattiryhmässä työvoimasta on ylitarjontaa. Merkittävää muutosta työvoiman kysyntään ja tarjontaan ei ennakoida tapahtuva vuoden 2026 alkuvuoden aikana. Myös Työ- ja elinkeinoministeriön laatiman syksyn 2025 työmarkkinaennusteen sekä Pohjois-Savon alueellisten kehitysnäkymien mukaan työttömien määrä ei käänny (kausitasoitettusti) laskuun vielä alkuvuoden 2026 aikana, vaan vasta viiveellä talouskasvun myötä. Vuonna 2026 työttömien työnhakijoiden määrää tulee osaltaan nostamaan toimeentulotuen kokonaisuudistus, jonka myötä toimeentulotuen saajia siirtyy työttömiksi työnhakijoiksi. Pohjois-Savon ELY-keskus, 1.1.2026 alkaen Itä-Suomen elinvoimakeskus, seuraa aktiivisesti työmarkkinoita ja työvoiman saatavuuden tilannetta. Alueelliseen linjaukseen voidaan tehdä muutoksia kesäkuussa 2026 julkaistavan uuden linjauksen yhteydessä.

Työvoimabarometrin mukaan työvoiman saatavuuden haasteita esiintyy työmarkkinoilla edelleen, vaikka monilla aloilla on ylitarjontaa. Tämä kertoo merkittävästä kohtaanto-ongelmasta ja erikoistuneen osaamisen tarpeesta. Pk-yritysbarometrin mukaan 8 % Pohjois-Savon pk-yrityksistä koki työvoiman saatavuuden tärkeimmäksi kehittämisen esteeksi. Työvoiman saatavuuden haasteita esiintyy mm. sosiaali- ja terveysalalla, varhaiskasvatuksen opettajista sekä ammattitaitoisista hitsaajista, koneasentajista, koneistajista, instrumentointi- ja sähköautomaatioasentajista, raskaankaluston asentajista ja elintarviketeollisuuden työntekijöistä. ICT-alalla työmahdollisuudet ovat vähentyneet uransa alkuvaiheessa oleville, mutta korkean osaamisen ammattilaisille on edelleen kysyntää, ja ohjelmointiosaaminen on kriittinen tekijä tuotekehityksessä. Alkutuotannossa työvoiman saatavuus on haasteellista sesonkiaikana, ja ala työllistää paljon ulkomaalaista työvoimaa. Haasteita esiintyy myös matalapalkkaisilla ja vähän houkuttelevilla aloilla. TKI-rahoituksen kasvun odotetaan lisäävän lähitulevaisuudessa työllisyyttä etenkin korkean teknologian aloilla sekä tutkimusintensiivisillä aloilla.

Työvoimabarometrin mukaan kohtaanto-ongelmaa esiintyy erityisesti teollisuudessa, kuljetusalalla sekä majoitus, ravitsemis- ja matkailupalvelut toimialalla. Työvoimapula on vähentynyt sote-alalla ja alan lähitulevaisuuden näkymät eroavat merkittävästi pidemmän aikavälin näkymistä. Haasteena on edelleen erityisesti lääkärin saatavuus ja maakunnan reuna-alueet. Työvoiman ylitarjontaa esiintyy monilla eri aloilla. Ylitarjonnassa korostuvat myyjät ja yleissihteerit, tieto- ja viestintäteknologian asentajat sekä graafiset ja multim mediasuunnittelijat. Heikon rakennusalan suhdannetilanteen vuoksi ylitarjontaa on ollut myös talonrakentajista, kirvesmiehistä, rakennusmaalareista sekä rakennussähköasentajista. Rakennusalan ylitarjonta näyttäytyy kuitenkin tilapäisenä, ja alan elpyessä osaajatarve voi jälleen kasvaa nopeasti.

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon koko EU/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Alueellinen linjaus

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus on alueella vaikeutunut.

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike ja poikkeukset
2 Erityisasiantuntijat	22 Terveystieteiden erityisasiantuntijat	2211 Yleislääkärit 2212 Ylilääkärit ja erikoislääkärit 2261 Hammaslääkärit
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	6111 Pello- ja avomaanviljelijät 6113 Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja -työntekijät 6121 Liha- ja lypsykarjan kasvattajat sekä muiden kotieläinten kasvattajat
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat 7223 Koneenasettajat ja koneistajat
9 Muut työntekijät	92 Maa-, metsä- ja kalatalouden avustavat työntekijät	9211 Maanviljelyn avustavat työntekijät 9214 Avustavat puutarhatyöntekijät

3) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

<https://migri.fi/tyontekijan-oleskelulupa> ja <https://migri.fi/tyonantajalle>

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

4) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 1.12.2025–31.5.2026

Lisätietoja

Pohjois-Savon ELY-keskus:

- ylitarkastaja Jaakko Honkalampi, p. 0295 026 237 ja
- maahanmuuttopäällikkö Lisbeth Mattsson, p. 0295 026 597

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Työntekijän oleskelulupahakemuksia koskeva asiakasneuvonta

Neuvontapalvelu (opiskelu ja työnteko): p. 0295 790 602 (klo 8.30–12.00 ja 13–15.30)

Sähköposti: migri@migri.fi

Työnantajien neuvontapalvelu: p. 0295 790 601 (klo 8.30–12.00 ja 13.00–15.30)

Sähköposti: tyonantajapalvelut@migri.fi

Kuopiossa 28.11.2025

Jan Blomberg
E-vastuualueen johtaja

Jaakko Honkalampi
Ylitarkastaja

Tämä asiakirja POSELY/2093/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/2093/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Honkalampi Jaakko 28.11.2025 07:59

Ratkaisija Blomberg Jan 28.11.2025 08:00